

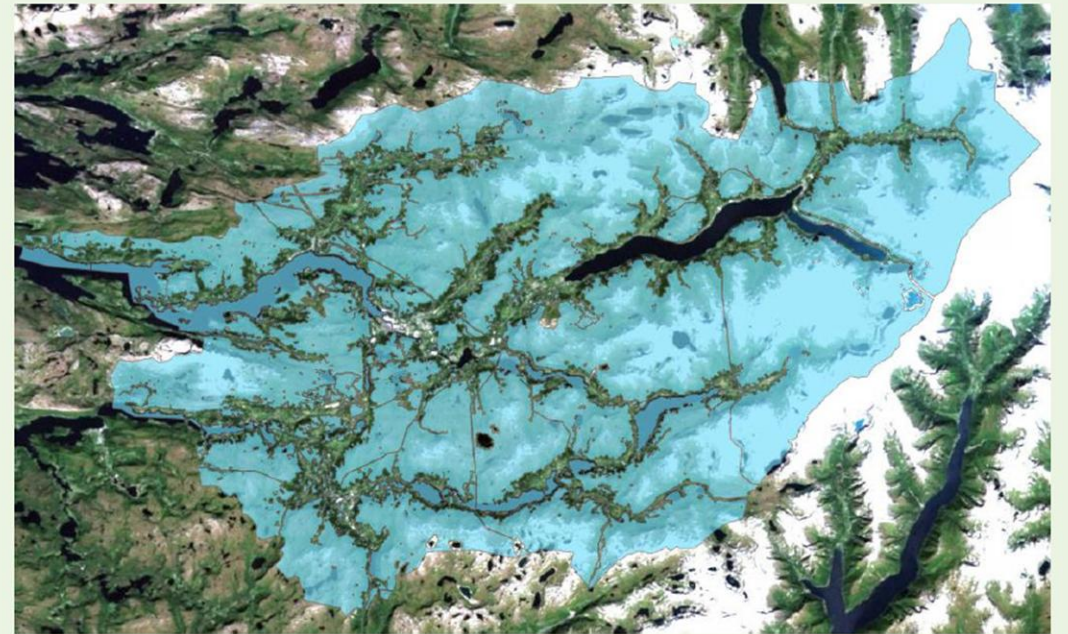
Strandsonekartlegging - Jølstravassdraget

Prosjektplan Naturforvaltning i pressområde

Sunnfjord
kommune

Prosjekt for bedre kunnskapsgrunnlag om naturmangfoldet i
Sunnfjord kommune

22.04.2026

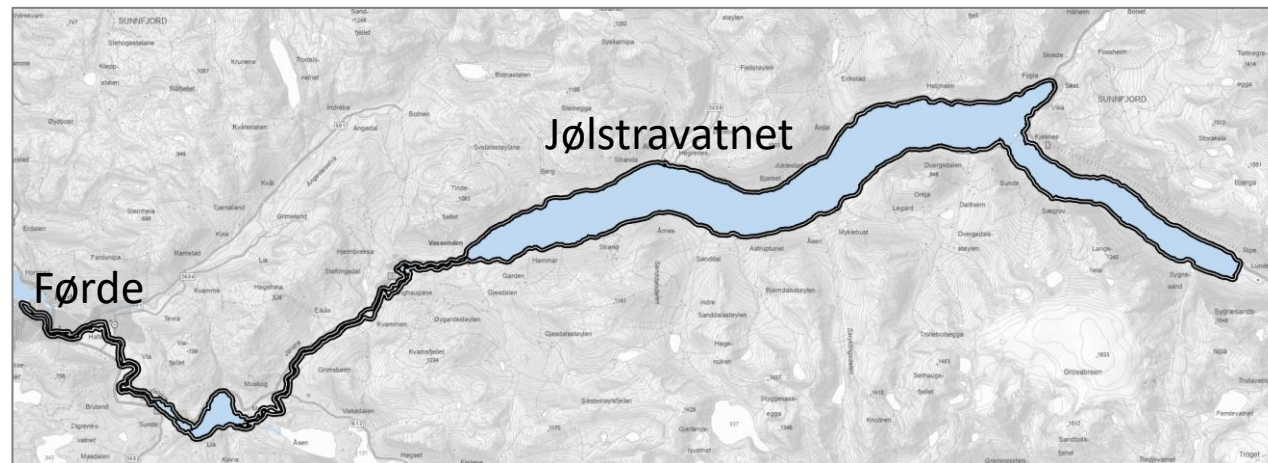
Turid Verdal, Nordplan Stord (tidlegare ABO Stord)

Bestilling

Sunnfjord kommune ønsker å kartlegge og analysere strandsona langs sjø og vassdrag, med sikte på ei differensiert forvaltning med omsyn til natur, kulturmiljø, friluftsliv og andre ålmenne interesser.

Styringsgruppa har prioritert å fokusere på Jølstra i 2025. Dette er området i kommunen med størst press frå utbygging og menneskeleg aktivitet. Samtidig er det framleis viktige naturverdiar i og langs vassdraget. Målet er å kartleggje og analysere funksjonell strandsona langs hovudløpet frå og med Jølstravatnet til og med utløpet i Førdefjorden. Vi vil nytte metoden i strandsonerettleiaren frå fylkeskommunen. Det skal vere eit sentralt element i arbeidet å identifisere verdifull natur som ikkje er kartlagt tidlegare eller treng supplerande eller revidert kartlegging.

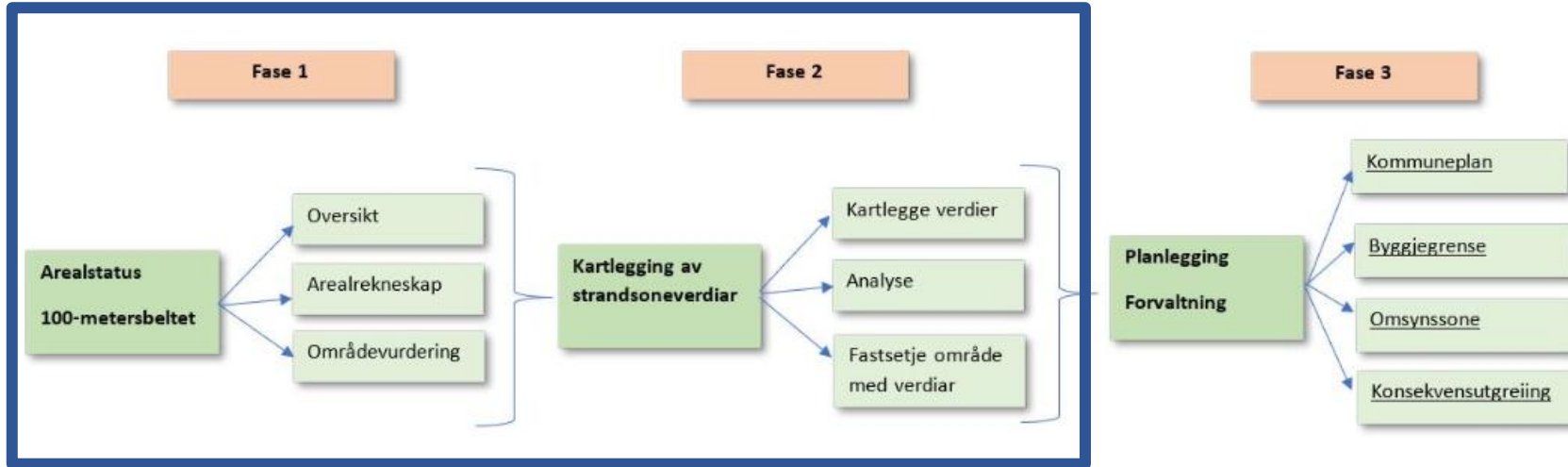
- Studieområdet for kartlegging av Jølstravassdraget er **100-metersbeltet**

Kvifor kartlegge vassdragsverdiar?

- I Plan- og bygningslova §1-8 er det eit generelt krav til at i 100-metersbeltet til sjø og vassdrag skal det takast særleg [omsyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser](#). Det er ikkje eit generelt byggeforbod mot vassdrag.
- Vassdrag med tilhøyrande strandsoner har stor verdi for økosystem og naturmangfald, kulturmiljø og historie, friluftsliv og rekreasjon, samt er eit tydeleg landskapselement og fungerer som «grøne lunger» i bymiljø. Vegetert kantsone er viktige vandingsvegar og bindeledd mellom grøntområde. I tillegg har strandsonerearealet ein viktig funksjon for flaumsikkerheit og erosjonssikring, avrenning og klimaendringar
- Lovverket er tydeleg på at strandsona til vassdrag er viktig å ta vare på. For å oppnå dette må det m.a. sikrast tilstrekkeleg avstand mellom tiltak og vassdraget slik at ei god og funksjonell kantsone kan oppretthaldast. [Kartlegging av arealstatus, kantvegetasjon og funksjonell strandsoner vil i denne samanhengen vera ei god kunnskapskjelde for vidare areal- og naturforvaltning](#).
- Kartleggingane som er gjennomført vil vera eit [kunnskapsgrunnlag](#) og vil vera eit av fleire [faggrunnlag](#) for å ta medvitne val av framtidig arealbruk og føringar.

Strandsonekartlegging Jølstravassdraget

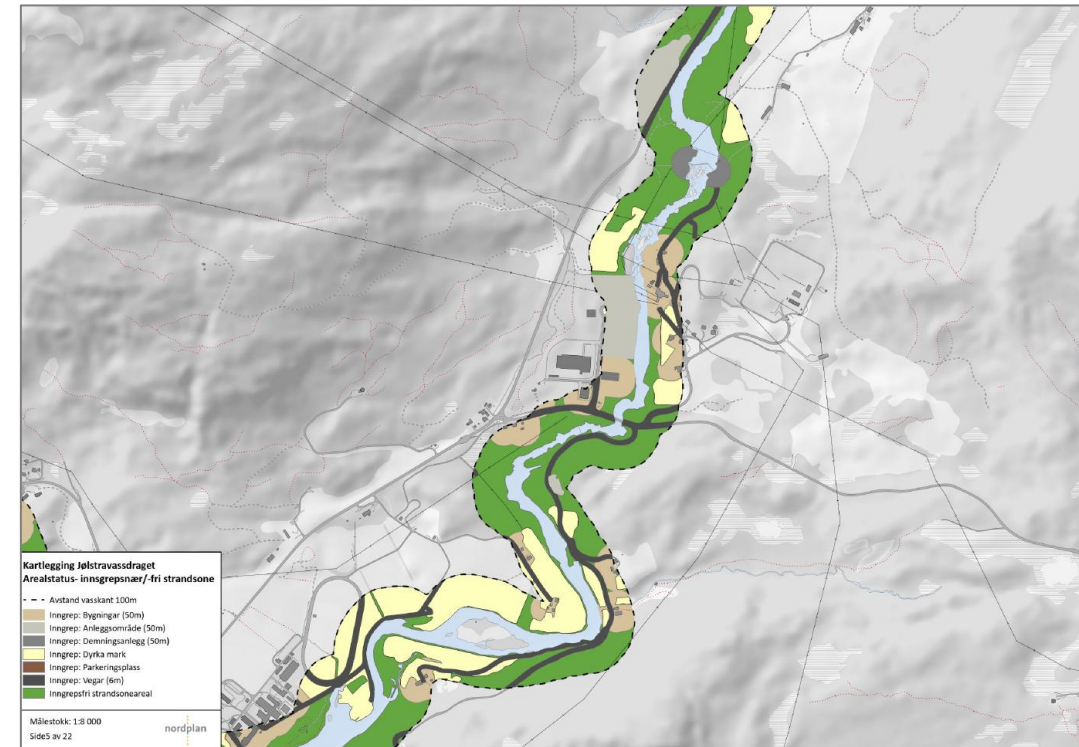

Kartleggingar

- Arealstatus (fase 1)
- Verdifull natur og kantvegetasjon (Fase 2)
- Funksjonell strandsone (Fase 2)

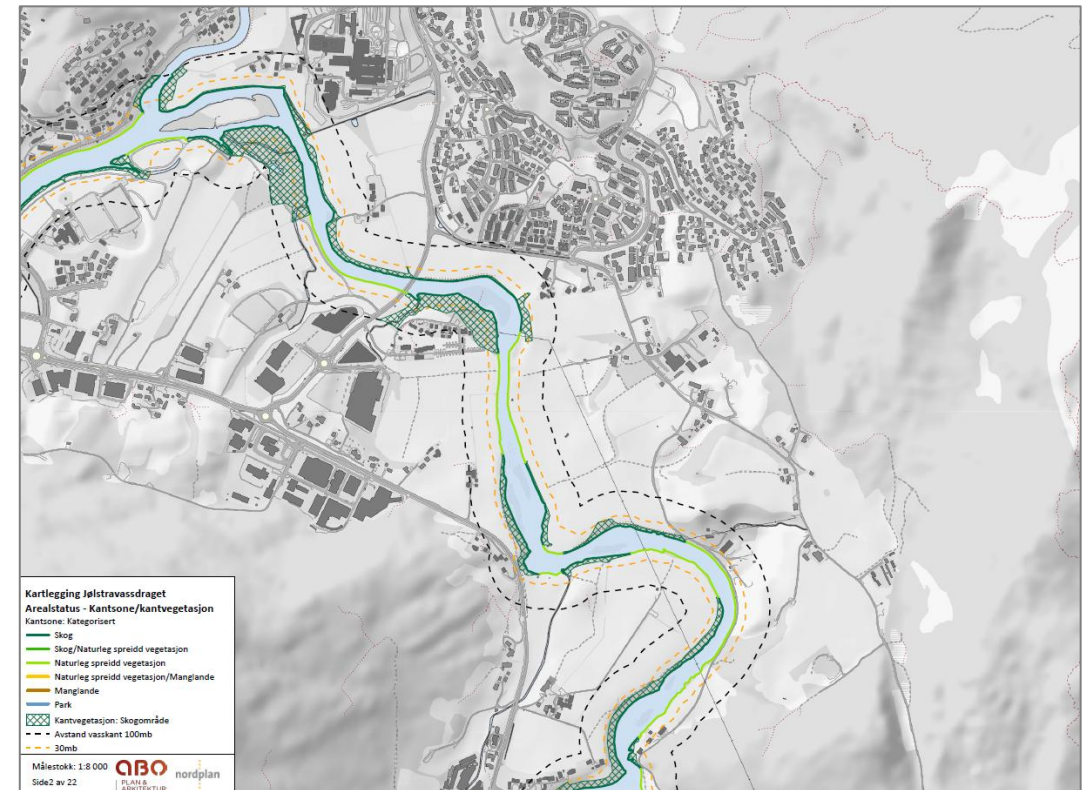
Arealstatus

- GIS-analyse som gir oversikt av dagens status og eit arealrekneskap for kor mykje av 100-metersbeltet langs vassdraget som er natur/nedbygd.
- Analysen tek utgangspunkt i dagens situasjon, og kan utførast årleg for å få ein oversikt på utvikling og nedbygging langs 100-metersbeltet i vassdraget.
- 100-metersbeltet i kartleggingsområdet utgjer eit samla areal på om lag 12 230 dekar.
- I følgje GIS-analysen er:
 - Om lag 4 140 dekar er definert som inngrepsfri strandsone (ca. 34 % av total 100-metersbeltet)
 - Om lag 2 150 dekar er definert som potensielt tilgjengeleg strandsone (52% av den inngrepsfrie strandsona).
 - Om lag 8 100 dekar er definert som inngrepsnær strandsone (ca. 66 % av total 100-metersbeltet)

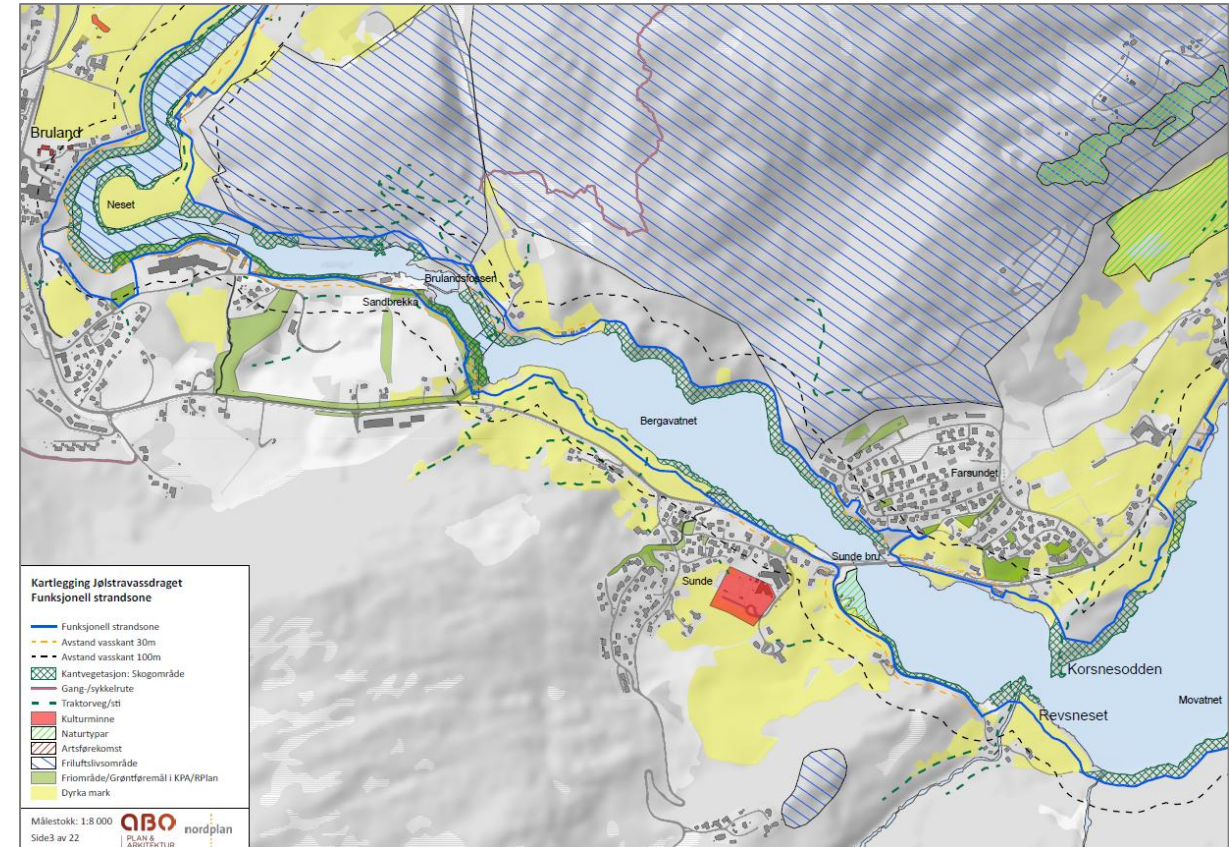
Verdifull natur og kantvegetasjon

- Kantsona er sona mellom vassdraget og eit avgrensa stykke innover land. I denne sona skal det oppretthaldast eit naturleg vegetasjonsbelte som motverkar avrenning og gjev levestad for planter og dyr (jf. vassressurslova).
- Kartleggingsområdet er klassifisert ut frå naturlege kategoriar:
 - Skog, Naturleg spreidd vegetasjon, Manglande kantvegetasjon, Park, Skog/Naturleg spreidd vegetasjon og Naturleg spreidd vegetasjon/Manglande

Funksjonell strandsoner

- Definisjon: *Den sona som står i innbyrdes direkte samspel med sjøen både økologisk, topografisk og/eller bruksmessig. Sona kan vera smalare eller breiare enn 100-metersbeltet*
- Kartlegginga tek utgangspunkt i dagens situasjon og tilgjengeleg kunnskap, og legg ikkje vekt på mogleg framtidig utbygging.
- Fagleg kartlegging av strandsoneverdiane med utgangspunkt i:
Naturmiljø, Kulturarv, Friluftsliv, Landskap. I tillegg er eksisterande infrastruktur (bygg/veg), landbruk, planstatus relevante datagrunnlag

Nytte og bruk

- Kartleggingane som er gjennomført vil vera eit kunnskapsgrunnlag og vil vera eit av fleire faggrunnlag for å ta medvitne val av framtidig arealbruk og føringar.
- Metode- og kunnskapsgrunnlag for kartlegging av vassdrag. Pilotprosjekt

Nytte og bruk

- Kunnskapsgrunnlag for
 - prioritering av område og naturmangfald som bør kartleggjast i kartleggingsområdet
 - arealstatus og arealrekneskap
 - å sikre viktige verdiar mot framtidig utbygging
 - i samband med konsekvensutgreiing
 - for arbeid knytt til planvask
 - for fastsetjing av byggjegrense
- Nyttast både i arealsakar og naturforvaltning

Nytte og bruk, teoretisk/tenkt døme frå Vassenden

- Kunnskapsgrunnlag
 - A) i samband med konsekvensutgreiing
 - B) for arbeid knytt til planvask

